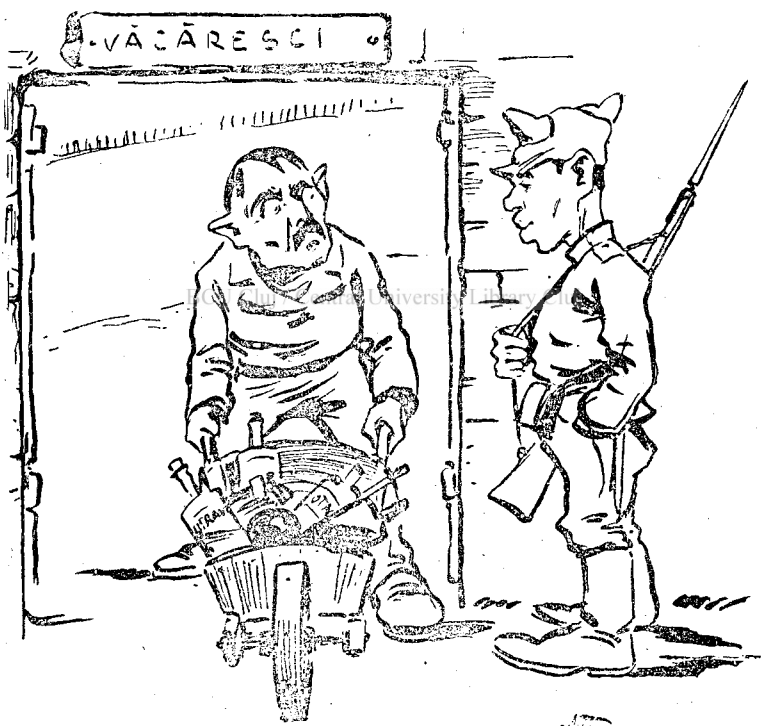

Moftul Român

DIRECTOR I. L. CARAGIALE

20 BANI NUMERUL

LA VĂCĂREȘTI

OMUL CU ROABA: Doarme santinela!.. Doarme și
Directorul!... Dar și trezi să fie, că eu tot
'mă-aș face mendrele!

RROMÂNCA

Flică de arendaș, de negustoraș, de funcționăraș, de avocat, de ofițeraș, de popă — să fi fost *papa* bulgăroiū, sîrboteiū sau grecoteiū — Moftangioaica este rromâncă și prin urmarea nobilă, et *par conséquent* nu poate suferi mojcimea.

Ea este patroneasă în comitetul unei sau mai multor societăți române de binefacere sau de cultură națională.

Moftangioaica română vorbește românește numai *avec les domestiques*, încolo franțuzește — acu ia lecții de limba engleză.

În fiecare zi, moftangioaica răstoarnă prăvălii întregi, de la raftul de sus pînă la cel de jos, căutând *eșantioane* și negăsind *malheureusement* niciodată ce-i trebuie. Bogată, ca și săracă, adeseori i se 'ntîmplă din distracție, când se uită negustorul în altă parte, să-i scape ceva în manșon sau sub rotondă.

Moftangioaica își oprește totdeauna cupeul d'a curmezișul stradei.

Pentru dînsa sunt numai două orașe în care poate trăi cineva: *Paris et Bukarest!*

Dînsa are unul sau mai mulți adoratori, nu de plăcere sau de pasiune, ci de datorie: o femeie de așa înaltă extracțiune trebuie să aibă un *suivez-moi*.

Bogată, n'are plăcere mai mare pe lume decât să-și arate unei amice sărace toaletele și să-i spue prețul lor fabulos, și apoi proiectele, planul și devisul toaletelor viitoare.

Moftangioaica săracă este foarte discretă: de aceea nu disprețuește fondurile secrete, ba chiar din contra. Pentru cine conspiră, e prudent să evite pe moftangioaica română.

Crudă, adică necoptă, primește cadouri de la răscopți bogați; răscoaptă, face cadouri la săraci necopți, adică la cruzi:

— Ah! crudule!

Când e vorba de lista „victimelor“ ei, moftangioaica română uită șirul, numele și datele; are însă în privința aceasta despre amicele ei o memorie prodigioasă.

Când vrei să flirtezi cu moftangioaica, se rătoește și fleortăește. Îi vorbești serios, rîde; glumește, e foarte serioasă o saluți, d'abia moțae; o iubești, te spune tîrgului.

Moftangioaica e amatoare de înmormentări de lux. Trecînd prin tața cluburilor, jalnica scoate capul afară din cupeu. După cimitir, *un tour au bois*, cu ochii plânși și cu chipul încadrat în dantelă neagră, este obligatoriu.

Moftangioaica e o româncă bravă: ea știe suferi, cu hotărîrea și eroismul caracteristice Romînului, tortura concertelor clasice, *fort en vogue* astăzi... Astfel dacă'ți place muzica, ferește-te să mergi la acele concerte: de cîte ori orchestra o avea un *pianissimo*, moftangioaica *commencera à causer fortissimo*..!

Moftangioaica suferă în genere de stomach; ori-cînd are să easă în lume seara, nu mîncă toată ziua în vederea corsetului. Astfel, e prudent să nu o prea ieși la vals: suflarea ei te face să 'ți aduci aminte cu mult regret de mirosul violetelor de Parma.

Poftită ori nepoftită, ea trebuie să se afle la toate balurile de rigoare, ale Curții, ale Societăților, ale lumii mari, la reprezentațiile prime, extraordinare sau de gală.

Ea e abonată la *l'Indépendance roumaine* și trebuie să figureze neapărat în „Carnetul“ lui Claymoor.

Fiecare moftangioaică spune bucuros din fir în pîr toată conversația care a avut-o cu Prințesa Moștenitoare „aproape o jumătate de ceas“ la balul din urmă dela Cotroceni. Cîte moftangioaice au fost la bal — că nu lipsește una! — vezi dumneata cîte jumătăți de ceasuri a ținut acel bal minunat.

O moftangioaică gătită și împopoțonată de șapte ori mai scump decît s'ar putea explica prin mijloacele consoartelui d-sale, dacă o întrebă ce părere are despre prințesa:

— Fic, *moncher*, nu zic! e tîneră; frumușică, *si vous voulez*; da... prea e luxoasă!

Cînd vorbește de regina, zice: *la pauvre*!

La balul Curții mai ales, cum s'a abținut toată ziua de mîncare, abuzează de șampanie, de iere, de

înghețată, de bomboane — nu de plăcere orî de lăcomie, nu, ... de datorie... Odată supează cu un „amic“, pe urmă cu un curtezan, mai despre ziuă se'nțelege, vine și rîndul lui dumnealui: „Aide, cocoselele, la bufet!“ Așa, după înghețată, mînîncă iar icre moi, și după Pomery *extra-sec frappé*, iar ciucalată ferbinte... A doua zi doctorul *high-life* se vede silit a'î prescrie o cutie și jumătate de capsule de ricin.

După fiecare bal *du monde*, a douazi caii dofcorilor *mondains* aleargă pînă le ese limba de un cot.

Culmea supărării — să o scape din vedere Claymoor.

Culmea ambiției — un minister pentru bărbat și un secretariat pentru amic.

Cînd vezi două moftangioaice, amestecându'și alifia de pe buze și țocăindu-se cu multă căldură, să știi că nu se pot suferi...

— Ah! ma chère, je ne puis la sentir!

CARAGIALE

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Monologul unei batiste

.... Simțese că pe zi ce trece puterile 'mî slăbesc. Eū, sluga nedespărțită a stăpînilor mei în timp de guturaiū și călduri de Iulie, în timp de pace și 'n timp de furtună, acasă și afară; eū, cea atāt de lăudată și îndrăgită altădată, mă vĕd azi părăsită, ba osîndită să'mî trĕesc cele din urmă ceasuri în dulapul cu molii al unui tribunal. Nicî o mîngăere, nicî un pic de camfor în jurul meū, nicî o lacrimă pentru.... O! dar uitasem, nu, lacrimi nu vreaū, ci, de se poate, un dram de compătımire; căci am fost.... dați-mî voe s'o iaū de la început...

*

Eū singură nu știū cine aū fost părinții mei. M'am pomenit trăind în casa „Gustav Steckner“ în Germania, de unde într'o dimineată am fost pusă împreună cu alte surori și rude într'o ladă mare și aduse în

România, în București. Aci am fost instalată în Str. Carol, spre a aștepta ziua când trebuia să intru în serviciul unui stăpîn.

Eram tînără atunci, frumoasă; gazda 'mî zicea că's de mătasă și asigura cu jurămînt pe oricine că prețuesc 2 lei; deși fusesem cumpărată cu 20 de pfenigi. Poate tocmai fiindcă eram atît de valoroasă, nu m'a mai cerut nimeni. Am stat acolo vreo 3 ani împreună cu mai multe surori și rude. Eram frumoasă, prețueam doi lei.

Intr'o zi am auzit bătînd toba. Cineva a strigat: „O duzină de batiste imitația mătăsei; — din oficiu: 2 lei și 50 b. Cine dă mai mult?“ Am fost luată — împreună cu alte 12, toate pentru 3 lei — și dusă în Str. Șelari. Aci am șezut din Aprilie și pînă în Noiembrie, când am fost vindută cu 70 de bani unui domn gras. Am fost dusă acasă, împodobită cu un frumos monogram, împarfumată și pusă în serviciul domnului: trebuia să'i șterg fruntea, obrajii, nasul, gura — uneori și ghetetele — și să'i duc spre casă struguri, prune, persice, caise, etc. Eram tînără și frumoasă atunci — prețueam 70 de bani.

După orice serviciu îmi luam locul frumușel într'unul din buzunarele domnului meu, așteptînd noi porunci; de îngrijire n'aveam ce zice: eram spălată des; la două luni odată, locuiam în acelaș buzunar cu țigara și tutunul și eram împarfumată la zile mari. Eram mulțumită. Dar aū venit și timpî de restriște; în iarna aceea a abătut D-zeu asupra Bucureștilor un *Guturaiu* îngrozitor. O! Dumnezeule! nici Segeșdinul nu s'o fi temînd de Mureș mai mult decît mine de Guturaiu. N'aveam un pic de odihnă, toată ziua trebuia să staū gata și, ori de cîte ori auziam: hapiu! să mă reped în partea de unde venise strigătul. Eram amenințată să putrezesc de vie, măcar că eram tînără și frumoasă și prețuiam... Astfel am trăit o iarnă 'ntreagă, avcam doar o singură mîngâere: *va veni Primăvara*.

Și a venit; dar o, desiluzie! domnul meu era politician — Ministru poate: am fost dusă în parlament. Auziam vorbindu-se de „echilibrare, fonduri, buget,

interpelare, pungășii, cer cuvântul"; auziam apoi strigăte disperate, sberete, sunet de clopoțel și iar „cer cuvântul, pungășii, interpelare, scl.“ Domnul meu asuda îngrozitor, eram neconținut chemată la post. Doamne! ce zile amare! Aveam totuș o mângâere: *va veni Vara*. Și a venit; dar căldurile erau *prea mari* și domnul meu *prea gras*. Disperasem.

Intr'o noapte după o 'ntrunire intimă, în care se vorbea de: „vot, alegeri, bătauși activi, slujbe“, dispăruî de pe masa stăpînului și mă trezii într'un buznar strein, unde întâlnii o grămadă de capete de țigări, amestecate cu fărimituri de pâne.

Ghicii slujba ce 'mî încredința noul meu stăpîn: trebuia să'i cad din mână peste orî care rest de țigare, ce am fi întâlnit pe stradă orî prin localuri, să'i acoper binișor și apoi să fiu ridicată cu el cu tot. Nu știu dacă stăpînul meu mai avea și altă slujbă; eu n'aveam decât pe aceasta. De altfel, de alte servicii eram scutită, măcar că eram *unica* în casă.

Purtam încă monogramul — amintirea unei glorioase dar amarnice vieți. De la un timp începui a fi dusă la întruniri: la Dacia, Eforie, în casa primului meu stăpîn, etc. iar într'o dimineată — la alegeri. Acolo am auzit discursuri, injurături, țipete, lovituri de pumni, sgomot de bastoane plesnite. O lovitură se auzi aproape de tot de mine. Fusei chemat la post. Un pumn adversar strivise nasul stăpînului meu: a-lergai iute. Era vorba de un.... guturai complicat. Uf! mi-e rușine să vă spun în ce hal am ajuns după afacerea asta. Am fost dată la spălat — pentru prima și ultima oară în casa noului meu stăpîn — dar am rămas pătată puțin și pentru aceasta condamnată să nu mai ies din casă.

Fusei aruncată într'o grămadă de rufe zdrențuite și mă viri binișor între două ciorapi ruptți. Acolo am șezut câteva luni. Credeam că s'a sfîrșit cu mine și numai îndrăsnam să sper în vr'o minune salvatoare. Eram amenințată să fiu roasă de șoareci și greeri. Intr'o dimineată auzii întrebând de mine — stăpînul mă căuta. Trebuie să fiu găsită și arsă. Pentru ce? nu știam. Ciorapii, cari mă găzduiau, fură aruncați

de două-trei ori în dreapta și în stînga împreună cu celelalte zdrențe, dar eu nu mă iveam să 'mi primesc osînda. Vream să trăesc. Dar eram condamnată și urmărită cu stăruință; domnul își reamintea bine că aci fusesem aruncată și'l auziam injurând, drăcuind, batjocorindu-mă. Eram o treantă, obială, petec, otreapă, dar trebuia să fiu găsită și arsă. La cuvîntul ăsta mă cutremuram. După multe stăruințe fusei în sfîrșit descoperită; așteptam numai minutul decisiv.

— De ce s'o arzi?.. observă d-na — o bunătate de femeie — e încă bună!

— Că bine zică!.. răspunse domnul, mai poate fi întrebuințată.

Am fost crutată, ba chiar reîntegrată în serviciu chiar în minutul acela. Domnul mă însărcină să'i conserv 30 de lei și plecarăm în băleiu. Era tocmai timpul Moșilor — o zi frumoasă, lumemultă și veselă, musică, panorame, înghesuială... ca la Moși.

Mândră de nobila mea însărcinare și mai ales se toasă de lumina zilei, scosei un colț din buzunarul stăpînului — să ved și eu Moșii. Un cetățean mă zări și începu să'mi facă curte. Eram „încă bună“ și prețuiam...

Ne virirăm în înghesuială — curtezanul după noi. Ne oprirăm la „roata norocului“, curtezanul se apropiă și-si încercă *norocul*. Se lipi binișor de stăpînul meu, mă apucă tot binișor și pe mine de colțul vizibil, mă ridică delicat, mă scoase din buzunarul stăpînului, mă viri într'al său și dispărurăm amândoi prin mulțime. Când rămaserăm singuri îmi luă sarcina ce purtam și mă viri într'un buzunar ocult, unde mai erau încă două. Seara fușerăm scoase și condamnate să fim arse; dar un copil de 13 ani ceru grațierea noastră și trecurăm în posesia lui. A doua zi am fost sfășiată, iar osemintele mele — 8 bucăți — înșirate și înodate pentru a complecta coada unui smeu. Am fost înălțată chiar în ziua aceea; am filfăit pe deasupra caselor, sus, sus de tot. De sus ți se par oamenii deopotrivă! Aveam o 'nsărcinare: să trag zmeul în jos pentru a se putea urca în sus și am fost la înălțimea însărcinării. De la o vreme observai că ni se pregătește o cursă. Un cîrd de ștregarî plănuiău ceva

— îi vedeam sfātuindu-se și privind spre noi. Peste puțin unul aruncă în sus o piatră legată cu o sfoară. Piatra veni pînă la un loc, se opri și — după ce trecu sfoara sa pe deasupra acelei care ne ținea pe noi spânzurate sus — căzu spre pământ. Sineul vijii furios, făcu câteva sfortări zadarnice, își pierdu echilibrul și porni spre pământ trăgându-ne și pe noi. Căzurăm într'o curte, ba în capul unui om într'o curte. 'Mî-era cunoscută curtea aceea și chiar omul peste care căzusem îmi era bine cunoscut. Eū — adecă cele opt oseminte ale mele — și restul cozei ne înfășurarăm după gātu'i. El rupse lațul injurând, isbi zmeul cu piciorul de 'l făcu bucăți și plecă purtând în mână câteva bucăți din mine. Purtam încă monogramul primului stăpîn și petele, ba chiar urma banilor celui d'al doilea. Cel d'al doilea era chiar el.

Nu știu cum făcu de aruncă ochiul spre mine.

— Drace! zise omul, asta seamănă a fi din batista ce mi s'a furat erî cu 30 de lei! Cele opt fășii din mine fură așezate una lingă alta. Desigur eū eram. Monogramul, petele, urma banilor — toate se vedeau deslușit. Poliția anunțată, sosi...

Al cui e zmeul? Al unui copil. iar copilul al unui om.

Omul acela a furat-o împreună cu 30 de lei de la el — de la stăpînul ei — la Moși.

Dar el, păgubașul, de unde-o are? — căci monogramul nu e al lui, ci al...

Ce vă pasă?

Dar poliția a dovedit că fusesem furată, împreună cu 30 lei de la stăpînul care nu nefurase de la altul. Și ne-a trimis pe toți înaintea Parchetului.

*

Iată cum eū, sluga nedespărțită a stăpînilor mei n timp de pace și în timp de furtună, acasă și afară, în vreme de Guturaîu și pe călduri de Iulie; eū, cea atât de lăudată și îndrăgită altădată, mă vęd azi părăsită, ba osîndită să-mî trăesc cele din urmă ceasuri în dulapul plin de moliî al unui Tribunal! Nicî o mângâere, nicî un ajutor, nicî un pic de camfor în jurul meu!

Grierele

— POEMĂ SANSCRITĂ —

I

Era o noapte albă
Ca visul pal, virgin,
Iar luna, ca o salbă,
In valul argentin

De stele și planete;
Cochet se legăna,
Ca boiul unei fete
Maî șic de cât Nana!

In mica grădinuță
A unui vechiū boer,
Pe alba'i potecuță
Stătea un mic truver.

El țintă inspre lună
Privirea'i ridicând,
Incoard-a lirei strună.
Blând, gingaș cuvântând:

— „O, lună maestoasă,
Ca un spondeū antic
Sublimă și frumoasă!...
Pe-al cerului portie

„De-apari, blondă regină,
Rēmân in sfint extaz,
Privind fața'ti senină
Și haina cea de gaz!

„O, vino!... Lin coboară
Pe-o rază din vėsduh;
Durerea 'mă mă doboară,
Se stinge al meu duh!

„Iubese pe Venus, marea
Stăpînă 'n Univers,
A toate creatoare:
Viață, cântec, vers!

„Iubesc, dar nu știu bine
De sunt de ea iubit!...
O, de-ar privi la mine,
M'ar face fericit!

„Aș plânge-o melodie
Ce nu s'a pomenit,
Nițel duiosă, vie,
In *la* dur, de granit;

„Aș face-o epopee
Să 'ntrec chiar pe Omer....
Aș face-o melopee
Pe-o raz-a Eî din cer!“

El zise.... Patru clipe
Trecură fin în sbor,
Lovind cu-a lor aripe
Pe sombrul visător.

Iar luna zise blândă:
— „O, dulce muritor,
Pe lira'ți tremurândă
De-un foc mistuitor,

„Tu 'mi-ai cântat un solo
 Cum nici nu m'aşteptam;
 Priveam pe-aci incolo
 Şi nici nu mă gândeam

„Că 'n mica grădinuţă,
 A unui vechiū boer,
 Pe alba'i potecuţă
 Tânjeşte un truver!“...

II

In sfatul lor gigantul Joe
 Intră, deşi cam nepoftit:
 — „O, vin de 'l vezi, Sfinte Sisoe,
 Pe Venus picitul a ochit!!

RCU Cluj / Central University Library Cluj
 „Noi suntem vajnice planete
 Şi ne rotim prin clar eter,
 Dar nu ne-am dat încă la fete“....
 Şi glasul lui răsună 'n cer.

Viteazul Orion, păşitul,
 Îi zice blând ca un Monare:
 — „Vai, Cupidon, in veci vrăjitul,
 De 'ntinde coarda l'al său arc,

„Nu te mira tu, falnic Joe,
 Că într'un punct de pe pământ
 S'aprinse-Amorul zor-nevoe
 De Venus cea fără vestmânt!“

A zis!... Şi Joe pe orbită
 Plecă, dar straşnic supărat:

— „Auzi'i!... Venus fericită
C'un grier squalid, nesărat!...

Dar luna nu băgă în seamă
Cuvântul lui de zeu hain,
Ci coboari — o, dulce mamă! —
Spre grier nimbul ei senin :

III

— „O, spune'mi al tău nume,
Să'l duc pe-o rază'n cer;
Ba vreaŭ și-al tău pronume,
Cu insistență'l cer!

„Amorul tău ferbinte
Se urcă'n firmament;
Inscri-voiu a ta ginte
Pe-un lung, roș pergament!“...

A zis!... Și'n grădinață
Truverul a oftat;
Apoi pe potecuță
Pe-o piatră s'a urcat.

Să zică vru: — „Regină,
Te-ador și'ti mulțumesc;
Pe inima'mi virgină
Turnași balsam cerese!

„Din ginteă lui Apuliū
Și zei eū mă scobor, —
Dragomirescu Iuliū
Imi zice-al meu popor!...“

Dar, negăsind accentul,
 Cânta din liră'neet;
 In timp ce firmamentul
 Şoptea :

— „Da, eşti poet!“

.....
 Intră lin în grădină
 — Ca un spion rusesc
 Ce fuge de lumină, —
 Feciorul boeresc,

Privind o „piesă“ calpă...
 Când ghiata'i făcu scârţ!
 Truverul, de-a lui talpă
 Strivit, ieni: Spârţ!... Spârţ!!

BCU Cluj / Central University Library Cluj FARMAZON

Cei două Beceşti

Dacă pe cerul literaturii franceze strălucesc fraţii Goncourt, nu-î mai puţin adevărat că şi pe ogoarele literilor noastre răsar fraţii Becescu.

Cu toate acestea există o mică deosebire între fraţii Goncourt şi fraţii Becescu.

Pe când cei dintâi lucrau în comun acord, fiind legaţi prin comunitate de idei, cei din urmă lucrează izolaţi şi deslegaţi de orice idee. Pe când fraţii Goncourt scriau împreună o operă sub acelaşi acoperământ şi la aceeaşi masă, fraţii Becescu scriu deosebit, unul din Caracal şi celalt din Te-

cucii. Frații Goncourt erau numai niște simpli literați, pe când frații Becescu aū și alte ocupații: unul e telegrafist, celalt copist. Apoi frații Goncourt trăesc, deși aū murit, pe când frații Becescu nu trăesc, deși n'aū murit.

— Dar cine sunt acești Becești, mă puteți întrerupe, de vii d-ta să-i compari cu cei mai fini scriitori și neîntrecuți stilisti francesi? Mă rog, ce valoare literară aū... Becești d-tale?

La drept vorbind, eū nu le cunosc valoarea literară, pentrucă, să vă spun drept, nu i-am citit; dar îi cunosc personal pe amândoi, și din aprecierile lor reciproce am tras o concluzie, pe care o veți trage și d-voastră, onor. cititori!

In ziua când mi-a fost presintat unul dintre Becești, Silvan Becescu, l'am întrebat cu oarecare indiferență:

— Mi se pare că d-ta scrii?

— Da, domnule, scriū, răspunse cam înțepat tēnerul Silvan scuturându-și pletele; după modul cum m'ați întrebat, se vede, domnule, că mă confundați cu Florian Becescu. Becescu!! Acest nume mă omoară și aș vrea să-l lepăd... dacă n'ar fi, însă, formalitățile din *Monitorul oficial*, pentru care am oroare!

Și după ce Becescu își pieptēnă barba cu degetele'i lungi, urmā, ca și când ar fi vorbit unei alte persoane:

— Nu ți-am spus, nenorocitul, să nu mai scrii? Apoi poet ești, ființă abjectă, dacă te servești de versuri ca:

Pe-o aripă sburătoare
Gândul meu la tine sboară
Iară tu. . . .

— In numele poeziei române, te rog încetează, i-am ordonat eu scuturându-l de mână.

Când Silvan a plecat, l'am privit în urmă cu o adâncă compătimire.

Peste trei zile am făcut cunoștința celui alt Becescu, Florian Becescu.

— Imi pare bine... d ta ești?...

— *Florian*, domnule; să nu mă confunzi, te rog, cu Silvan, cu acel stupid, care compromite literatura și numele ce-l port. Apoi scriitor e el dacă are frase ca: «*Și verșile câmpii se perdeau în vasele saloane ale proprietarului din Richitoasa*»?

— In numele prosei române, te rog încetează, i-am ordonat eu scuturându-l de mână.

Și când Florian a plecat, l'am privit în urmă cu adâncă compătimire.

... Ei, tot vă pare deplasată comparația între frații Goncourt și frații Becescu?

Orice s'ar zice: Beceștii sunt *Goncurii* României!

De un singur lucru imi pare rău: o să mă înjure amândoi, căci frații Becescu nu țin la reclamă.

CAZABAN

EPIGRAMA

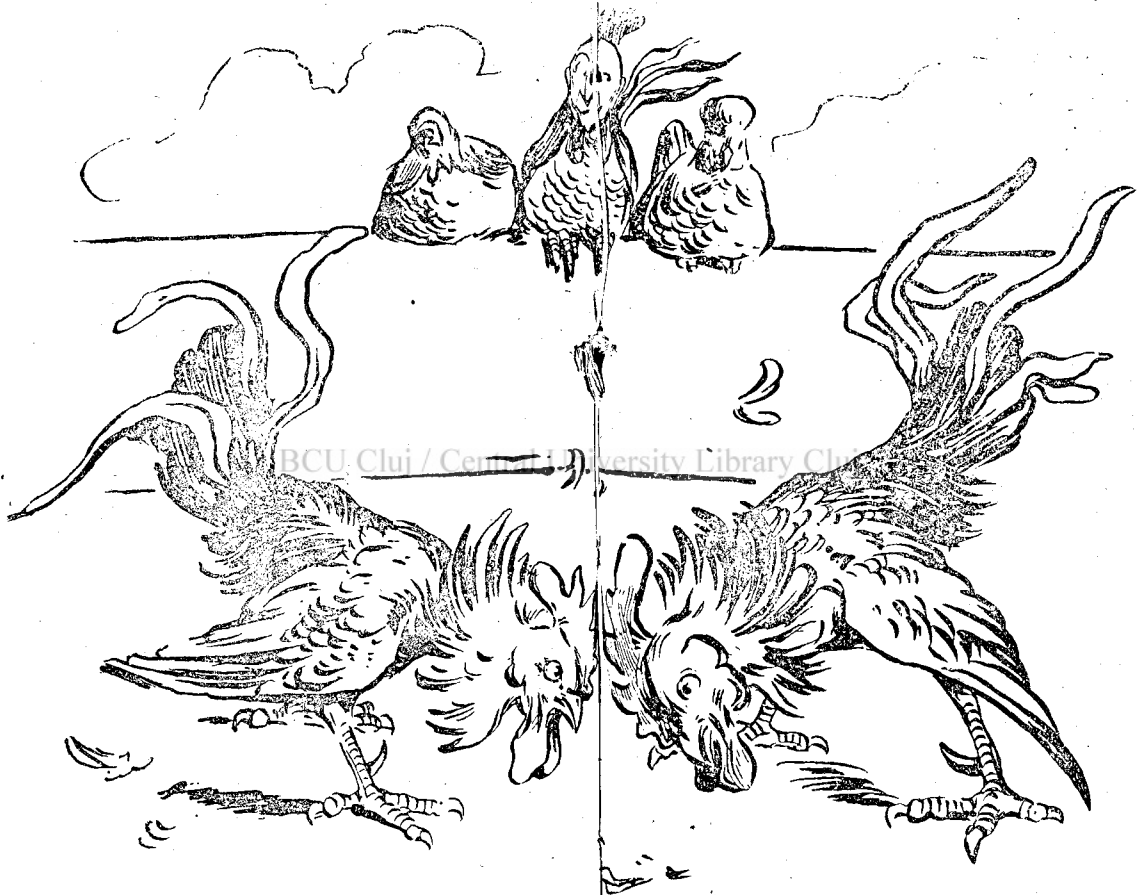
Unui satiric violent.

Ai dreptate: lumea este
Putredă pînă la oase;
D'aia cruntele-ți satire
Sunt așa de vermănoase!

FAR.

Expoziția de Păseri

S'a închis, dar luptele de coco continuă în taberile politice

CARTI DE VISITĂ

— SOCIOLOGIE —

La anul nou, la onomastice, la aniversări, la zile mari, la praznice împărătești chiar și la alte multe ocazii fericite sau chiar nefericite, prietini și cunoscuți primesc de la prietini și cunoscuți cărți de vizită. Faci cunoștința unui necunoscut, vizitezi pe un cunoscut—prietin ori șef,—îți trebuie cărți de vizită. Cu un cuvânt cartea de vizită e un fel de pasport indispensabil ori căruindigen care se simte. În vremurile de demult, în multe locuri, cartea de vizită putea fi suplinită prin altceva, prin vr'un semn: inel, mahramă, etc. Așa, dacă te-ar fi întâlnit Ghiță Cătănuță, Bostan ori alt Casier prin Vlășia sau prin Str. Umbrei și ți-ar fi cerut mai mult de cât avea în buzunar, alt chip nu era decât să trimiți acasă la «dumneaei jupâneasa domnieitale» vorbă și semn «să ți trimită atâția galbeni» câți îți trebuia, sau mai bine câți îi trebuia lui Bostan—și, cum p'atunci nu erau cărți de vizită, îi trimiteai inelul.

Astăzi inelul a perit din obicei. Ai în locu-i cartea de vizită cu numele, cu prea cinstitul său în orice cas *scumpul d-tale nume*, tipărit cu ronde, lapidare, cursive sau ori cum poștești. Pe ea scrii prietinelor: «p. s. m. f. p. z. o. ori... p. a. n. și tot pe ea poți scrie: «Domnule Ghiță, te rog mai împrumtă-mi prin aducătorul încă 20 de lei și păstrează aceasta ca o garanție că ți-i voi restitui la prima ocazie binevenită. Mulțumesc anticipativ».

Pentru unii cartea de vizită e numai o conveniență socială, pentru alții—pentru cei mulți—este expresiunea unei vanități: aceea de a-și vedea și a-i vedea și alții numele tipărit. Pentru cei dintâi e o datorie socială

pentru cei d'al-doilea o... înălțare; aceloră, cerințele vremii le-o încumbă; acestora, vanitatea le-o face indispensabilă. De aci decurge că pentru unii cartea de vizită e un carton oblong, pe care stă scris modest numele, profesiunea, adresa, iar pentru alții un articol de fantăsie, căci cartonul e accesibil multor forme,—literele, multor poziții și chiar cerneala nu'î numai de un fel. Pe acest carton se resfață cel mai scump nume — al lor *propriu* — iar dedesubt: titlurile.

O! *titlurile*, atributele, corolariii ale numelui, trebuie puse toate-toate pînă la unul, bine înțeles, afară de cele degradatoare. In consecință vanitosul urcă câteva trepte deasupra sa și alege atribute frapante. Este elev în gimnasiu, scrie «*student*»; este ciobotar ordinar, scrie «*cordonnier de lux*»; este reporter de mîna a cincea, scrie «*publicist*», ș. a. m. d.

Pentru față vanitosul are oglinda de perete saū buzunar, vitrinile magazinelor, bălțile stătătoare și limpezii, etc., iar *pentru nume* are el altă oglindă: Cartea de vizită. Dar dacă nu poate pretinde cineva oglinzii să'l facă frumos, când e slut, cărn când are nasul de o șchioapă, bărbos când e spîn, șcl. adică: să'î arate numai calitățile convenabile, nu tot așa este și cu oglinda numelui,—cartea de vizită. Cartonul îl corupî ușor, îi poți porunci chiar să te-arate și ție, și lumii, așa cum vrei să fii.

La onomastica mea din anul ăsta—Duminica tuturor sfinților — am primit de la cățiva prietini și cunoscuți cărți de vizită cu *p. s. m. f. p. z. o.* Dintre toate, două merită o deosebită atențiune. 1) *Una* e aceasta:

G. Dumitrescu-Bumbesci

Delegatul Ministerului Instrucțiunei Publice
pentru înființarea și organizarea societăților culturale-economice
din comunele rurale
organizarea bibliotecelor și răspîndirea cărților populare

Bucurescî.

Sunt sigur că amicul n'o să se supere, dacă'i fac puțintică reclamă, servindu-mă de d-sa ca de un exemplu autentic. Casul e patologic, dar nu e unic în felul său.

Știam pe amicul meu numai «G. Dumitrescu», iar nu «G. D. Bumbesci»; îl știam învățător de sat, sub-revisor școlar, iar acum era «*Delegatul Ministerului Instrucțiunii Publice pentru....* atâtea lucruri câte încap în patru rînduri de tipar; îl știam în Bumbesci și acum era în București. Mare minune! Poate să fie un alt Dumitrescu, care se mai chiamă și «Bumbesci» și este «*Delegatul Ministerului ș. c. I.*».

Există la noi un fel de mașină pentru fabricarea numelui oficial. Fi-va trecut și amicul meu prin ea, pentru ca, din G. Dumitrescu, să iasă de cealaltă parte G. D. Bumbesci?

* * *

Il întălnesc.

— Ia ascultă, îi zic, — tu ești G. Dumitrescu-*Bumbesci*?

— Da! îmi răspunse el cu emfasă.

— Este un nume pseudic ori oficial? De când mai ești și «Bumbesci»?

— De când sunt «delegatul Ministerului Instr. Publice pentru... scl.»

— Și ce formalități ai îndeplinit pentru anabaptizare? Aș vrea să'mi schimb și eu numele — mi s'a cam învechit!

— N'am îndeplinit, nici nu mi-a cerut nimeni.

— Poi, cum așa?

— Nici eu n'am cerut; l'am schimbat singur.

— Am înțeles. Dar nu ți-e teamă, mai adaog eă, — că vei iscăli odată, mai curînd ori mai tirziă, G. Dumitrescu-București și vei fi Bumbesci?

Amicul a căzut pe gânduri. Cugeta poate la nestatornicia lucrurilor în lumea asta!

2) A doua carte de vizită avea ceva și mai deosebit. Pe lângă nume și attribute, măi presenta și o fotografie cam de mărimea unei mărci poștale, lipită drept la mijloc deasupra numelui. Era amicul meu din creștet până de desubtul cravatei. Nu'î atât de fermecător băiatul și nici fete de măritat n'am — 100 să am și niciuna nu i-aș da — nici măcar negustor de vite nu sunt, ca să mă poată interesa oferta d-sale; ba chiar dimpotrivă amicul are o frunte puțin mai îngustă decât o foiță «Panama», ochi șasiu, nasul berbecat și puțin pitit de vîrf, mustață gălbue și rară, iar eu, dacă îi puteam citi numele, nu i-aș fi putut suferi însă și mutra. A! dar uitasem, băiatul are o ireproșabilă frisură și o cravată elegantă. Am conchis: vrea desigur să facă reclamă bărbierului său. Ce e drept, măi rar așa bărbier!

*

BCU Cluj / Central* University Library Cluj

Desigur puțin îi pasă cuiva de ai d-ta cărți de vizită orî ba, de 's simple orî elegante, de te iscălești cu literă mică orî mare, de ai fresă și 'n creștet și în ceafă saũ ești tuns cu mașina No. 1, în sfîrșit de trimiți măi multe prietinelor, pentru a'î popularisa numele și posa, saũ măi multe băcanului, spre a le păstra anî întregi în teșghea «spre încredințare că vei plăti cinstit»! Cât despre titluri, liber este cine vrea să pună saũ numai profesiunea de căpetenie, saũ orî câte alte adverbe și attribute efemere. Așa d. e. este cineva croitor, și în calitatea asta se bucură de confiența d-lui Ycescu, un bărbat cu influență nelimitată, care îi încredințează pantalonii să'î ajusteze și să'î întindă la anumite zile; e liber omul să tipărească pe cărțile sale de vizită saũ numai modestul titlu «croitor» saũ «furnisorul și confidentul de 4—5 orî pe lună al d-lui Ycescu».

Dar când e vorba de nume, Mărunțelu încă ar avea dreptul să se intituleze «Mărunțelu-Văcărești», Membru

al Societ. pentru facerea bicelor, cavalelor, scoaterea sării și moralisarea poporului»; totuși, când Mărunțelu ar fi persoană oficială, s'o facă pe cale legală!

PETRAȘCU-MOFTUL ROMÂN.

Creștin ortodox, român get-beget,
statură mijlocie, barbă rade,
deosebite semne n'are.

IN CARCERĂ

— Monologul lui Ganciu —

De șease zile, pe degeaba,
Staū biet de mine 'ncarcerat ;
Mâncare: pâne și cu ceapă,
Și câteun ghiont de rumegat !

In colivia mea aicea
Staū sgriburit, tremurător...
Și parcă věz pe-aghiotantu
Cu pumnu lui fulgerător !

Și'î întuneric... besnă 'n nuntru...
Pe jos îi *sfalt*,—*țîrment*... așa;
Eū nu prea știū cum le mai zice,
Dar ține loc de dușumea!

Aha!.. S'aude... Vine, vine...
O!.. „prea Curatei!.. să m'nechin.
Ce věz?!... E ofițeru, neică! ?
Tii, m'am topit; na, iată'î vin!..

Halt!.. — Nu crâcni; să tacī, răcane,
De ce ai carceră să'mī spuī ?
— Eū... don — Să nu vorbești mai multe,
Te pun cu beregata'n cuiū !

Se duc în fund; la ferestre
 Se uită, parc'aș vrea să fug;
 Chiar ofițeru singur cearcă
 Să vadă de nu'î slab vreun drug!...

Ce hoți mai sunt boerii ăștia!...
 Dar tot mai hoț, mai hoț is eū:
 El pleacă și mă 'njură tare,
 Iar Eū?.. I'njur în gându meū!!

CONSTANTIN MUCHE

CONSULTAȚII

(Prin telefon)

- Allo!
- Allo!
- Vă rog, cine'î acolo?
- Firfirc, băiat sceptic!
- Aici o domnișoară idealistă: Regina Olandei.
- Foarte încântat. Ce jalbă aveți?
- Poftim?!
- Ce doriți?
- Să'mi dați un sfat. Ascultați. Sunt frumusică, drăguță chiar, mai ales destul de simpatică....
- Bine.
- Și sunt în cea mai fragedă vristă....
- Foarte bine!
- Iubesc!
- Excelent!
- Ceva mai mult: vreaū să'l iaū de soț pe iubitul meū.
- Bravo!
- Vreaū să trec peste toate pedicile: inima'mi amintește că, înainte de-a fi Regină, trebuie să fiū femeie!...

- Ura! Ura! Ura!...
- Ce'nseamnă asta, domnule?!
- Uite ce, ilustră domnișoară: mărită-te cât poți mai curînd cu alesul inimei matală!
- Mersi!

*

Alaltăieri, tot la telefon.

- Dumneata ești, amice Firfiric?
- Eă; dar acolo cine'î?
- Regina Olandei!
- A, vă sărut mîna cu distinsă plăcere; ce mai faceți?
- Nimic.
- Rău!
- Cum mai petreceți?
- Nu petrec de loc: mă plictisesc grozav!
- Foarte rău... Din ce pricină?
- Din pricina soțului meu...
- Asta nu'î nimic; aă mai pășit-o tot așa și alte cucoane!
- Vreaă să'ți cer un sfat: nu'î mai iubesc...
- Bine!
- Mi-e nesuferit!
- Efoarte natural, asta'mî dovedește că Regina Olandei a știut perfect să nu iasă din rîndurile compacte ale poporului...
- Așa fiind, aș vrea să dau divorț...
- Divorçons, Madame!
- Și cât mai curînd...
- Foarte frumos din partea dumitale!
- Să'mî reiaă libertatea de spirit și...
- Minunat!
- Să mă pot ocupa în voe de afacerile stăluțului...

— Bravo!

— Jos lanțurile căsnicie!... Eă sunt destinată fericirii unui popor!...

— De sigur; ce'i un cartofor, fie chiar bărbatul dv. pe linga fericirea Olandesilor!?

— Va să zică, nu ești contra!?

— Se poate!? Dimpotrivă, te felicit la divorț ca și la măritiș; ai știut să ocupi un loc de onoare în rândurile comunilor muritori!

Salve!

FIRFIRIC

EPIGRAMA

Unui director de pension

Acum un an n'aveai palton,
De zor umblai după un post...
Acum, când ai un pension,
Le dai băeților tot post!

MECMET

O Conversiune

(SCENETĂ)

PERSOANELE :

Conu Iordache; cam de vreo 60 de ani, senator.

Cuconita; cam de vreo 19 ani,

O servitoare.

Scena represintă un cabinet de lucru; un biuroă elegant în aripa dreaptă; o bibliotecă, canapea, scaune, tablouri reprezentând diferite nude; statuete, etc.

Conu Iordache (stă dinaintea biuroului). E de necrezut... de două săptămâni sunt însurat cu o prea frumoasă fată — ce e drept am avut un gust admi-

rabil—dar nu'mi permite în ruptul capului să mă ating de dânsa.

În noaptea nunței, plin de bucurie, mă îndrept spre odăea *Ei*: ea dormea îmbrăcată; acest lucru m'a surprins. M'apropiî și îi zic cu blândețe: drăguța mea, puicuța, Fifițule, de ce dormi îmbrăcată? Dar ea îmi dă următorul răspuns: Domnule, află că nu te iubesc și de aceea m'am pregătit ca să nu mi se întempele nimic.... Am eșit pe ușă plouat.

(sună clopoțelul).

Servitoarea: Domnule!

Conu Iordache: Chiamă pe doamna, stăpîna dumitale!

Servitoarea: Numai de cât!

Conu Iordache: Să vedem pînă când va mai abuza de răbdarea mea. Timp de două săptămîni să n'am nici măcar dreptul de a'mi sêruta nevasta?!

Doamna (întră salutând foarte rece) M'ați chemat, Domnule?

Conu Iordache (foarte blând). Da, scumpă copilă; sunt foarte fericit că te pot vedea în astă seară, am să'ți vorbesc serios. Iată, dragă Fifițule, două săptămîni sunt de când ne-am căsătorit.

Doamna (foarte enervată) Pentru asta m'ați chemat, Domnule?

Conu Iordache (calm) Iubita mea, reiaî fraza: sunt două săptămîni de când ne-am căsătorit și eî n'am profitat încă de favorurile...

Doamna: Domnule, regret, e de geaba orice încercare; mă voi apăra pînă la sfîrșit cu demnitate!

Conu Iordache: Ascultă, îngerășule, ai puținică răbdare; tu știi prea bine că m'am amoretat de tine—nu te-am luat pentru zestrea ta.

Doamna: Aha, ai început să 'mî reproșezi că's săracă?

Conu Iordache: Nu dragă, nu'ți reproșez nimic; am solicitat onoarea de a te avea de soție, pentrucă erai frumoasă, grațioasă, pentrucă însfirșit te adoram. Acum trebuie să fii femeea mea. Ai cuvêntul.

Doamna: Refus absolut!

Conu Iordache: Asta nu mai poate dura!

Doamna: Sunt de aceeași părere și plec chiar mâne dimineată la părinții mei.

Conu Iordache (tresărind) Și pentru mult timp?

Doamna: Pentru totdeauna!

Conu Iordache: Atunci... vrei să dai mână hârtie de divorț?!

Doamna: De acord.

Conu Iordache: Așa dar, vrei să ne despărțim?!

Doamna: Da!

Conu Iordache: Acesta e ultimul d-tale cuvânt?

Doamna: Ultimul!

Conu Iordache: Te-ai gândit bine ce faci?

Doamna: M'am gândit!

Conu Iordache: Și n'ai să regreti nici odată?

Doamna: Nici odată!

Conu Iordache: Foarte bine. Dar de ce-ai primit să fii soția mea? Erai liberă să mă refuzi, mai ales că nimeni n'a influențat asupra deciziei d-tale!

Doamna: Nu te iubesc și nu pot să te iubesc pentrucă...

Conu Iordache: Pentrucă?

Doamna: Pentrucă te respectez mai mult ca bunic decât ca soț!!...

Conu Iordache: (răutăcios) Prea bine, doamnă; te rog ca mâne dimineată să părăsești casa... nevaste se găesc ele destule!

Te rog pregătește-ți geamantanul și, dacă vrei să pleci chiar acuma, n'ar strica; mă-aș relua cu un minut mai înainte întreaga libertate... Prin urmare, ne-am înțeles. Astăseară mă duc la Teatrul de Varietăți (sună clopoțelul, apare servitoarea) Adu'mi o trăsură!

Doamna, care tot timpul cât a vorbit soțul său a privit în plafond, prefăcându-se că e absolut indiferentă, se întoarce subit spre Conu Iordache și zîmbindu-i cu cochetărie, zice servitoarei: Mută'mi, te rog, patul în odăea domnului!

(Cortina)

GERARDO

O propunere

Unii confracți foarte adânci la cugetare au analizat situația precară a Teatrului Național și au găsit o sumedenie de cauze, din cauza cărora Teatrul nostru merge slab.

Soluția crizei financiare a Teatrului stă însă în altă parte și, lăsând de-o parte orice modestie, suntem mândri că tot noi putem să presintăm leacul crizei în teatru.

Desigur cu toții ați observat că pe afișele Teatrului Național sunt tipărite, între două mâni, și următoarele cuvinte: *Damele cu pălării nu sunt admise în staluri.*

Vedeți, aici e buba! Așa 'i românul nostru: necivilizat și pace!

Pune în fruntea Teatrului un coșcogea profesor universitar și el nici măcar atât nu știe: să fie politicoș cu damele!!.

Iată și dovada... Tot pe afiș putem citi: *Un vestiar special e pus la dispoziția damelor!*

Ei bine, direcția n'a brodit-o!..

Dar de aici nu urmează că toți suntem nepoliticoși ca d. director al Teatrului Național și, în loc să adresăm damelor un compliment, — că adică sunt foarte drăguțe fără pălării în cap, — noi le trimitem fără niciun preambul în cabinetul său vestiarul special al Teatrului!..

Ergo....

Să se 'nlocuiască rîndurile de mai sus de pe afiș cu următoarele:

«Pentru a mări plăcerea publicului de-a asista la spectacolele Teatrului Național, rugăm pe doamnele tinere și frumoase să nu vină în staluri cu pălăriile; cele urâte însă și cele bătrâne sunt libere să vină ca și mai înainte!»

Scurr, frumos și mai ales politicos!..

Da, anunțul acesta s'a întrebuițat de Francesi,—maeștrii politeței față de femei,—și a reușit perfect în 1816, la Teatrul Vaudeville!...

N'ar fi bine, domnule Sihleanu, să se repete istoria?!..

SPECTATOR

Cântecele Mele

Floricele-aș vrea să fie
Cântecele mele,
Le-aș trimite'n dar pe toate
Mult iubitei mele!

Sărutări aș vrea să fie
Cântecele mele,
Le-aș depune pe obrazul,
Prea iubitei mele!

Măzărice-aș vrea să fie
Cântecele mele,
Supă bună, excelentă,
Am să fac din ele!...

După HEINE.

Intre „scriitorii“

Tênărul Criticescu întâlnește pe Calea Victoriei pe amicul său Ritnescu, care-i foarte abătut ;

— Ce-i amice, te-a trădat iubita ?

— Inchipuește'ti : din trei poesii, cele mai frumoase ale mele, nu mi-a publicat niciuna invidioșii *ăia*...

— Ei, tu nu știași cum sunt ei?!

— Nu de alt, răspunse cu resemnare tênărul poet, dar și le-au oprit cei din redacție ca să le publice pe numele lor și îmi fură astfel nemurirea...

DISCRETIE

Nu vreaŭ să ŝtii că te iubesc;
Voiŭ suferi tăcut, discret, —
Cochetele disprețuesc
Pe-un franc poet!

Da'n veci închipuirea ta
Din sufletul meu n'o să moară;
Și niminui n'oiŭ arată
A mea comoară...

Căci te iubesc, deși nu'ți spun;
Nu! n'ai s'o afli niciodată...
Și arz de dorul teŭ nebun,
Mult adorată;

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dar tac, nu'ți spue că te iubesc:
Știu bine că pe-un franc poet
Cochetele 'l disprețuesc...
Tac—sunt discret!

LUGA.

CUSUR

Mă 'ntîlniiŭ aseară la *Gambrinus* cu amicul Benebibenti;
avea o nutră foarte acră. Ca să'l consolez, zic lui Nae:

— Băete, dă'i domnului un țap Salvator.

... Amicul bea pe nerăsuflăte, apoi mi s'adresează, cu
o adâncă obidă 'n voce:

— Dragul meu, zadarnic faceți reclamă berei de *Azuga*...
Berea aceasta are un mare cusur: e destul să beai un
pahar, că nu'ți mai vine să te duci acasă; te-apucă o
poftă de beut de'ți sfârșie gâtul, nu ai!...